

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՅԵՐԵՒԱՆԵՐԻ ԾՆՆԴՅԱՆ ՆՊԱՍՏՆԵՐԻ
ՎԵՐԱԲԵՐՑԱԼ

362
4-21

26 JUN 2013

4-21

43.285

608
41

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՑԻՐԵՍԱՆԵՐԻ ԾՆՆԳՅԱՆ ՆՊԱՏՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Տնայնագործների և արհեստավորների փոխ. ապահովագրության մասին ՀՍՄՀ ԿԳԿ և ԺԿԽ-ի 1929 թ. հունիսի 28-ի վորոշման լրացման վերաբերյալ:

ԽՍՀՄ ԿԳԿ և ԺԿԽ-ի 1932 թ. ապրիլի 7-ի վորոշումից:

Արհեստավորական կոոպերատիվ ընկերությունների անդամների աշխատանքի պայմանների և կենցաղի բարելավման ու սոցիալական նպատակով, հանձնարարել Արհեստավորական կոոպերացիայի փոխ. ապահովագրական և փոխ. ոգնության գանձարկղին, փոխադարձ ապահովագրական և փոխ. ոգնության կարգով բոլոր արհեստավորական կոոպերացիայի կոոպերացված անձնավորությունների և նրանց ընտանիքի սպասարկումը: (Թողակներով, նպաստներով, բուժ. և ախտահանիչ ոգնության ապահովումը և այլն). (որ. խող. ԽՍՀՄ-ի 1932 թ. № 26 հոդ. 160):

Վորոշում նպաստների վերաբերյալ Արհեստավորական կոոպերացիայի փոխ. ապահովագրական և փոխ. ոգնության խորհրդի նախագահության հաստատման մասին:

1937 թ. հունիսի 9-ին:

1. Հաստատել յերեխաների ծննդյան նպաստների վերաբերյալ կից կանոնադրությունը:
2. Տարածել սույն կանոնադրության գործողությունը ԽՍՀՄ-ի արհեստագործական կոոպերացիայի փոխ. ապահովագրական և փոխ. ոգնության գանձարկղների ամբողջ սիստեմում:
3. Յերեխաների ծննդյան նպաստների վերաբերյալ կանոնադրության ներդրման մեջ մտցնել 1937 թ. ոգոստոսի 1-ից, նույնպես և տարածելով այս, այն նպաստի վճարման դեպքում, վորը վճարված չի յեղել 1937 թ. ոգոստոսի 1-ին:
4. Ներդրման մեջ մտցնելով յերեխաների ծննդյան նպաստ-

ների կանոնադրութիւնը, չեղյալ համարել դրամական ձեւով սպասարկման վերաբերյալ կանոնադրութիւնն այն մասին, վերջ վերաբերում է Համարդիտողանձարկղի նախազանգութեան 1933 թ. յերեխաների ծննդյան նպատուների ապահովմանը:

ՀԱՄԱՐԳՈՈՊԳԱՆՁԵՈՐՀՐԴԻ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹՅԱՆ
ՆԱԽԱԳԱՀ՝ Ա. ԺԱՐՈՎ

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹՅԱՆ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ՝ Ա. ՄԱԼԱԽՈՎ

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՅԵՐԵԽԱՆԵՐԻ ԾՆՆԳՅԱՆ ԿՊԱՍՏՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

1. ԻՆՉՈՒՄԸ Ե ԿԱՅԱՆՈՒՄ ՅԵՐԵԽԱՆԵՐԻ ԾՆՆԳՅԱՆ ԵԳՍՍԵ

1. Յերեխաների ծննդյան նպատուը բաղկացած է ետքածինին խնամելու համար միանվագ նպատուից և յերեխային կերակրելու նպատուից:

2. ՈՎ ԿՊԱՍՏԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔ ՈՒՆԵ

2. Յերեխայի ծննդյան նպատուի իրավունք ունեն:

ա) Բոլոր արհեստավորական կոոպերացիայի արտելների անդամները: Արհեստանոցներում միակ իրեն աշխատանքով ապահովված պրոմկոլխոզի անդամները:

բ) Բարձրագույն ուսումնական ձեռնարկներում, տեխնիկումներում, բանֆակներում, խոր. և կուսդպրոցներում, մասնագիտութեան բարձրագման, մասնագիտութեան վերապատրաստման ու կազմերի սրտաբաստման կուրսերում սովորողները — բոլորն այն պայմանով, յեթև մինչ ուսումնական ձեռնարկներն ընդունվելը նրանք անմիջականորեն աշխատել են մորպես արտելի անդամներ:

3. Յեթև ծնողները փոչ հաշվառված ամուսիններ են և ընդմիտրում յերեխայի հայրը միայն նպատու ստանալու իրավունք ունի, ապա միայն այն դեպքում, յերբ Չայսի հաշվառման կամ դատական փորձման ուժով հաստատված է հայրութեանը:

4. Յերեխաներին ծննդյան նպատու տրվում է նույնիսկ յերեխայի ծնվելուց առաջ հոր մահանալու դեպքում, յեթև նա մահվան որերին նպատուի իրավունք ունի:

Մեանողը յերեխայի հայր է համարվում, յեթև նրա մահանալու որվանից մինչև յերեխայի ծնվելը անցել է 9 ամսից փոչ առաջ:

5. Յերեխայի կերակրման նպաստի յերկրորդ մասը յենթակա յե վճարման, նույնիսկ յեթե խնամելու նպատակը և կերակրելու նպատակն առաջին մասի վճարելուց հետո ծնողները դուրս են յեկել արտելի կազմից :

6. Բ. Գ. Կ. Բանակի կազմը նշանակված արտելի անդամները, վորոնք վերջին աշխատավարձի վճարման որերին նպաստի իրավունք են ունեցել, այդ իրավունքը պահպանվում է, յեթե յերեսան ծնվել է նշված որվանից 9 ամիս հետո :

Յերկրային մասերի փոփոխիկ կազմում յերեքից հինգ ամսվա վարժեցման կամ հավաքի կանչված արտելի անդամները, վորոնք յերեսայի ծննդյան նպաստի իրավունք ունեն, այդպիսինների իրավունքները պահպանվում են, յեթե յերեսան ծնվել է վարժեցման կամ հավաքի ժամանակ :

7. Կայանքի տակ գտնվողների յերեսանների ծննդյան նպաստի իրավունքը պահպանվում է, յեթե յերեսան ծնվել է մինչև արտելում աշխատանքի ընդունումը :

8. Արտելում պարտադիր աշխատանքում գտնվող արտելի անդամին յերեսայի ծննդյան նպաստ տրվում է ընդհանուր հիմունքներով : Փորձնական աշխատանքում յեղած ժամանակը չի ընդհատում ստաժը և ստաժ էլ չի հաշվվում :

3. ՆՊԱՍՏ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ԸԱՄԱՐ ԻՆՉ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՍՏԱԺ Ե ՊԵՏՔ

9. Ստանանովականներին և հարվածայիններին, վորոնք անմիջականորեն զբաղված են արտադրությունում և փոխ. ապահով. գանձարկղի թոշակառուներին-յերեսանների ծննդյան նպաստ տրվում է անկախ նրանց աշխատանքի ստաժի ակտիվությունից :

Մնացած կարգի արտելի անդամներին յերեսայի ծննդյան նպաստ ստանալու համար, անհրաժեշտ է ունենալ անմիջական յերեսայի ծննդից ութ ամսվա ստաժ, իսկ տանն աշխատող արտելի անդամներին 12 ամսվա աշխատանքային ստաժ :

Ժամանակավոր անաշխատունակության համար ոտացած նըպաստի ժամանակաընթացքը հաշվվում է աշխատանքի ստաժ :

10. Յեթե արտելի անդամն անցնում է մեկ արտելից մյուսը կամ մեկ հիմնարկից, ձեռնարկից՝ մյուսը կամ արտելի վրչ ներքին կարգապահության կանոնադրության կամ որևէնորության խախտման հետևանքով, ապա այդպիսի փոխադրվելը չի ընդհան-

տում ստաժի անընդհատությունը, յեթե յերկու աշխատանքների մեջ ընդմիջումը չի գերազանցվում մեկ ամսից :

Սոց. ապահով. և սոցապահովագրման կարգով թոշակ ստացած ժամանակը չի ընդհատում ստաժը (բայց չի յել հաշվվում ստաժ) :

11. Ծառայողների և բանվորների աշխատանքի ժամանակը, ստաժը հաշվելիս, նրանց աշխատանքը հավասարեցվում է արհեստավորական կոտորեացիայի արտելների անդամների աշխատանքին :

ԲՅԿ Բանակի շարքերում ծառայությունը հաշվվում է աշխատանքի ստաժ, վորոնք ազատվել են յերկարատեմ արձակուրդով, պահեստի կամ միանդամյն ծառայությունից :

ա) Գերշտապ ծառայող անձնավորությունների շարքային, կրտսեր և պետ հրամանատարական կազմը, նույնպես և միջին, ավագ և բարձր հրամանատարական ու պետ կազմի ծառայողները :

բ) Շարքային և կրտսեր հրամանատարական ու պետ կազմի անձնավորությունները, յեթե նրանք միջին հրամանատարական և պետ պահեստի կոչման քննություններ ավել են վորպես ազատելի անդամներ, բանվոր կամ ծառայող աշխատել են մինչ ԲՅԿ Բանակի շարքերում ընդունվելը :

Ուսումնական ձեռնարկներում յեղած ժամանակը ստաժ է հաշվվում, յեթե սովորողը մինչ ուսման ընդունվելն աշխատել է վորպես արտելի անդամի, բանվոր կամ ծառայող :

4. ԻՆՉՊԻՍԻ ԴԵՊՔԵՐՈՒՄ ՆՊԱՍՏ ԶԻ ՏՐՎՈՒՄ

12. Յերեսային ծննդյան նպաստ չի նշանակվում, յեթե յերեսայի ծնված առաջի ամսաթվից 2 ամսվա ընթացքում ծնողների յերկուսի աշխատավարձը (թոշակ, նպաստ), ընտանիքի մեկ անդամի համար ամսական 125 ուրբուրց գերազանցում է : Մեկ ընտանիքի անդամի յեկամուտը հաշվելուց, բացի ծնողների յերեսաններից — հաշվելով նորածինը հաշվի յեն անվում միտսին ապրող մնացած խնամքի տակ գտնվողները, յեթե նրանք չունեն ինքնուրույն յեկամուտի աղբյուր :

13. Յեթե յերեսայի մայրը գտնվում է գյուղական վայրում և մտնում է մենատեւս կազմի մեջ, ապա յերեսային խնամելու և կերակրելու նպաստ չի տրվում :

Յեթե յերեխայի մայրն ապրում և դաւազական վայրում և մանուս և կոյանտեսության կազմի մեջ, ապա միայն արժում և նորածինին խնամելու նպատակը:

Գյուղական վայրում տունն իրեն պարտեզով և անհատական սպասարկման համար կով, իւղ և այլն ունեցող արտելի անգամը մենատնտես չի հաշվում, յեթե չունի հարապարձական հոգածան:

14. Ծնամելու և կերակրելու նրատ չի արժում, յեթե յերեխան ծնվել և մեռած:

5. ԻՆՉ ՉԱՓՈՎ ԵՆ ՆՊԱՍՏԸ ՏՐՎՈՒՄ

15. Նորածինին խնամելու համար կարելիս իրերի ձեռք բերման նպատակով և 45 սուբլու չօգտով: Յերեխային 9 ամսվա կերակրելու համար նպատակ արժում և ամսական տասը սուբլի:

16. Յերկու կամ յերեք յերեխայի ծնվելու դեպքում նպատակ արժում և յուրաքանչյուր յերեխային ատանձին:

6. ՆՊԱՍՏԸ ՅԵՐԲԵ ԵՆ ՏԱԼԻՍ

17. Նորածինն խնամելու համար միանվագ նպատակ արժում և ծնունդից հետո, անհրատձշա փաստաթղթերի ներկայացման որը: (Հոդ. 23): Այդ նպատակ համար կարելի յե դիմել 6 ամսից փոշ ուշ յերեխայի ծնվելուց հետո:

18. Յերեխային կերակրելու նպատակ արժում և յերկու ժամահետում: Նպատակ առաջին մասը, 50 սուբլ., արժում և նորածինին խնամելու նպատակ հետ միասին, (յեթե նույնիսկ յերեխան դիմելու որը մեռել և): Իսկ յերկրորդ մասը՝ 40 սուբլին արժում և յերեխան 5 ամսական համար ժամանակ: Կերակրելու նպատակ յերկրորդ մասը արժում և, նպատակ առաջին մասի ստացած տեղում: Յեթե յերեխային կերակրելու նպատակ չի ստացված ժամանակին, ապա այդ նպատակ համար կարելի յե դիմել ծնունդից հետո 10 ամսից փոշ ուշ ժամանակում:

19. Հոդ. հոդ. 17-18 սահմանված ժամկետներն անցկացնելու դեպքում, յերեխայի ծննդյան նպատակ կարելի յե առաջ միայն բացատրիկ դեպքերում, ըստ Արտ. ապահովագրական դանձարկղի կարգադրութուն:

7. ՆՊԱՍՏԸ ՈՒՄ ԵՆ ՏԱԼԻՍ

20. Յերեխային խնամելու և կերակրելու նպատակ տալիս են նպատակ իրավունք վորոշող փաստաթղթերը ներկայացնող ծընողներից փորեկ մեկին:

Յերեխայի ծնողների բացակայության դեպքում՝ յերեխայի ծննդյան նպատակ տալիս են խնամակալին:

8. ՈՎ ԵՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄ ՅԵՎ ՈՎ ԵՆ ՏԱԼԻՍ ՆՊԱՍՏԸ

21. Յերեխայի ծննդյան նպատակ նշանակում և Արտապահովագրական դանձարկղը:

Ըստ Արտապահովագրական դանձարկղի վորոշման, բոլոր նրա ֆունկցիաները, նպատակների ապահովման բնագավառում, կարելի յե հանձնել աշխատանքի պաշտ. և կենցաղ բարելավող բյուրոներին (ԱՊԿԻԲ), իսկ վորտեղ ԱՊԿԻԲ չկա, ապահովագրական լիազորներին, արտ. ապահովագրական դանձարկղի կողմից հետեվողականորեն ստուգման յենթարկելով:

Նպատակների վճարումը կատարվում և արտելների վարչությունների կողմից, նպատակները վճարվում են ի հաշիվ արտելներից ստացվելիք ապահովագրական մուծումների:

Նպատակների վճարումների և հաշվառումների բոլոր աշխատանքները կատարվում են արտելի կողմից առանձին արտ. ապահովագրական դանձարկղի կողմից վորեկից վճարումի:

Թոշակառուներին (արտելում աշխատող անդամների) և սովորողներին (նախկին արտելի անդամների), նպատակ նշանակվում և և վճարվում և արտ. ապահովագրական դանձարկղի կողմից ըստ նրանց ապրելավայրի:

22 Արտ. ապահովագրական դանձարկղը չի ընդունում արտելների կողմից, նպատակ վճարման որվանից 15 որ ուշ, ներկայացված ի հաշիվ ապահովագրական մուծումների վճարված յերեխային խնամելու և կերակրելու նպատակների մարված փաստաթղթերը:

9. ԻՆՉՊԻՍԻ ՓԱՍՏԱԹՎԹԵՐ ՊԵՏԻ ԵՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼ ՆՊԱՍՏ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

23. Յերեխայի ծննդյան նպատակ ստանալու համար պետք և ներկայացնել:

ա) Յերեխայի ծննդյան վերաբերյալ Ջազսից վկայական:

բ) Ծնողների յերկուսի առաջիկա յերկու ամիսների աշխատավարձի և խնամքի տակ գտնվող ընտանիքի անդամների քանակի վերաբերյալ տեղեկանք:

գ) Յերեխայի ապրելավայրի վերաբերյալ վկայական, իսկ յեթե նա գտնվում է գյուղական վայրում, ապա նույնպես և վկայական այն մասին, վոր յերեխայի մայրը չի մտնում արդյոք գյուղական մենատնտես կամ կոլեկտիվ տնտեսութեան կազմի մեջ:

24. Յերեխայի կերակրման նպաստի յերկրորդ մասը ստանալու ժամանակ (յերեխայի ծնունդից հետո, 6-րդ ամսում), պետք է տնային լիպոթից, դյուրխորհրդից, մսուրից կամ կոնսուլտացիայից ներկայացնել տեղեկանք այն մասին, վոր յերեխան կենդանի յե:

10. ՎՈՐՏԵՂ ԿԱՐԵԼԻ ՅԵ ԲՈՂՈՔՆԵՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼ

25. Նպաստների մերժման կամ նրա շափի վոչ ճիշտ սահմանման վերաբերյալ բողոքները ներկայացվում է փոխ. ապահովագրական գանձարկղի սիտեմի՝ հետևյալ վերադաս մարմիններին:

Արտելների վարչութեանների կողմից նպաստի վոչ ճիշտ փճարման կամ ուշացման վերաբերյալ բողոքները ներկայացվում է արտ. ապահով. գանձարկղին:

11. ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ ԱՐՏ. ԱՊԱՀՈՎ. ԳԱՆՁԱՐԿՂՆԵՐՈՒՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՎԱԾ ՎՈՉ ԿՈՊՅԵՐԱՑԱԾ ՏՆԱՅՆԱԳՈՐԾՆԵՐԻ ՆՈՐԱԾԻՆ ՅԵՐԵՃԱՆԵՐԻՆ ՆՊԱՍՏՈՎ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

26. Արտ. ապ. գանձարկղներում անհատապես ապահովագրված, վոչ կոոպերացված տնայնագործներն ապահովվում են յերեխաներին խնամելու և կերակրելու նպաստով, յեթե ապահովագրական դեպքի հասնելու ժամանակ նրանք համարվել են պարտաճանաչ փճարողներ: (Չեն ունեցել մուծումների պարտքեր):

27. Վոչ կոոպերացված տնայնագործների ստաժի տեվոդու-թյունը վորոշվում է ըստ գանձարկղում անընդհատ ապահովագրված ամիսների քանակով:

ՀԱՄԱՐԳԿՈՊԳՆԱՆՁԵՆՈՐ ՀՐԴԻ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ՝ Ա. ԺԱՐՈՎ

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹՅԱՆ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ՝ Ա. ՄԱԼԱՆՈՎ

1. Արհեստավարական կոոպերացիայի ապահովագրական գանձարկղի կողմից թուշակների և նպաստների մերժումների վերաբերյալ դատի տալու վեճերի մասին:

ԹԽՄՖՀ Գերապույն գատարանի պլենումի 1930 թ. դեկտեմբերի 16-ի մեկնաբանումը: Ընդունել, վոր արտ. ապահով. գանձարկղի կողմից թուշակառուների և նպաստների նշանակումների մերժման վերաբերյալ բողոքները լուծվում են ինստանցիոնների կարգով և դատական վերանայման յենթակա չեն («Դատական պըրակտիկա» 1931 թ. № 8):

Հայերեն բարգամուքյան խմբագիր՝ ՄԻՔԱՅԵԼՅԱՆ

239

43. 285

Գլավիտի լեռեր—№ 394

Գառվեր № 306

Տերած 300 սրինակ
